

Marja Sieranoja
ET-perhepsykoterapeutti
paripsykoterapeutti
EMDR

Ammatillinen auttaminen ja kohtaaminen

Oman persoonan käyttäminen auttamistyössä antaa asiakassuhteeseen tilaa niin, että auttajan ja autettavan suhteessa voidaan toimia intuitiivisesti ja spontaanisti. Auttaja voi myös osoittaa olevansa herkkä, eikä tunteita tarvitse laittaa syrjään. Ammatillisuus ja tehtävä auttajana tulee kuitenkin tunnistaa. Keskeistä kohtaamisessa on aito myötäeläminen, asiakaslähtöisyys, kiireettömyys, konfrontaatiokyky, surun yksilöllisyyden kohtaaminen ja herkkätunteisuuden huomiointi.

Ammattilaiselta odotetaan aktiivista lähestymistapaa, voimakkaidenkin reaktioiden vastaanottamista ja kykyä vastaanottaa tuskallisimmatkin tunnepurkaukset. Ammatilainen voi olla joustava ja auttaa konkreettisissakin asioissa, pelkästään keskustelut ja kuuntelijana oleminen eivät yksinään aina riitä. Ammatilaisen ei tarvitse tietää vastauksia kaikkiin kysymyksiin, koska se ei ole mahdollista edes teoriassa.

Lohduttaminen ja kannan ottaminen sekä omien mielipiteiden ilmaisu voivat loukata. Ei pyritä myöskään tulkitsemaan vanhempien ajatuksia ja tunteita, ei älyllistämään tai selittämään asioita. Liiallinen hienotunteisuus ja surun välttely saattavat aiheuttaa pettymyksen tunteita ammattilaisia kohtaan. Erityistä huomiota on hyvä kiinnittää omaan verbaaliseen ja nonverbaaliseen kommunikointiin. Tärkeää on ymmärtää myös surussa auttamisen mahdottomuus ja surun ymmärtämisen mahdottomuuden hyväksyminen.

Vanhemmat eivät useinkaan kykene lapsen kuoleman jälkeen itse hakemaan apua, eikä vanhempien tarvitse kokea joutuvansa etsimään apua. Lisäksi avun piiriin pääsemisen tulee olla helposti lähestyttävää. Ei sanota ”voitte tarvittaessa olla yhteydessä”, vaan soitetaan ”perään” sovitusti. Avun tarjoamisen pitää kuulua alusta alkaen terveydenhuollolle, jonka tulee hoitaa esimerkiksi kriisiavun käytännön järjestelyt perheen puolesta. Sairaalan, julkisen terveydenhuollon ja avohoidon yhteistyö on tärkeää. Palvelut tulisi järjestää perheen tarpeisiin huomioimalla käytännönläheisyys arjessa selviytymisessä, ja tarvittaessa tarjota taloudellisen tuen lisäksi perhetyön ja terveydenhuollon palveluja.

KÄPY

Lapsikuolemaperheet ry

Tiedon antaminen perheen tilanteesta perustuu vaitiolovelvollisuuteen, ja aina tulee kysyä lupa välittää perheen yhteystiedot jatkohoitoon, josta otetaan yhteyttä suoraan perheeseen. Tieto perheen tilanteesta, kuolinsyyn erityispiirteistä, kuolemaan johtaneista tekijöistä, lapsen iästä ja tapahtumien kulusta lapsen kuoleman jälkeen auttaa paremmin tukemaan vanhempia sekä huomioimaan heidän yksilölliset tarpeensa suruprosessissa.

Tarvitaan ammatti-ihmisiä, jotka eivät pelkää ottaa voimakkaitakaan tunteita vastaan. Surevat vanhemmat aistivat helposti, kuka kestää heidän surunsa ja tarvitsevuutensa menettämättä itseään. Ammattiauttajan työ- ja elämäkokemus helpottaa kohtaamaan surevaa perhettä, ja myös oma elämänvaihe vaikuttaa kohtaamiseen.

Vaikka surusta tietäisi, olisi lukenut tai puhunut, surun läpikäyminen työstämällä on fyysisen ja psyykkisen terveyden kannalta välttämätöntä. Suru on yksilöllistä, eikä sillä ole kaavoja, aikataulua tai selkeästi eteneviä vaiheita. Se, mikä sopii toiselle, ei välttämättä sovi toiselle surevalle. Hyvä muistaa, että surun yksilöllisyyden ja ainutkertaisuuden vuoksi ihminen ei voi koskaan surra väärin.

Ammattiavun lisäksi arvokas tuki on muiden lapsensa menettäneiden vanhempien tapaaminen ja vertaistuesta saatu tuki. Kaikissa tapauksissa läheisverkoston tuen olemassaolo ei välttämättä riitä, koska sen tulisi olla myös saatavilla ja käytettävissä.

Lisätietoja:

- Aho, AL & Savolainen, S. (2012) Kirjallisuuskatsaus: Vanhempien selviytymistä edistävät ja estävät tekijät lapsen kuoleman jälkeen. Thanatos vol 1 2/2012.
<https://thanatosjournal.files.wordpress.com/2012/12/anna-liisa-aho-sirkku-savolainen-kirjallisuuskatsaus-vanhempien-selviytymista-edistavat-ja-estavat-tekijat-lapsen-kuoleman-jalkeen.pdf>

KÄPY

Lapsikuolemaperheet ry

